

longo id tempore usurparunt, ac mordicus retinuerunt: adeo, ut quum idem à Pontificibus repeteretur, grave schisma exortum fuerit, quod Christianam rempublicam diu gravissime afflixit. Inter hæc Pontifices quidam ipsi sibi successores elegerunt, quorum electionem deinde Clerus confirmavit. Tandem vero prævalente Pontificum auctoritate, excluso Imperatore & populo, electio penes Cardinales & primates aliquot ex clero remansit, donec ab Alexandro III in Concilio Lateranensi anno 1259, præsentibus 280 Episcopis, decretum fuit, ut is, qui à tertia Cardinalium præsentium parte electus fuisset, pro legitimo Papa agnosceretur. Qui mos obtinuit ad annum usque 1417, quando Martinus V, ad tollendum illius temporis schisma, electus fuit: postea vero Gregorius X in Concilio Lugdunensi primus conclave illud ordinavit; donec tandem successu temporis dicta electio ad eam, quæ hodie usurpatur, formam est reducta.

Solebant autem Cardinales in eligendo Pontifice tribus uti modis, per Compromissum, per Adorationem, & per Scrutinium. Nobis illud scire hic sufficiat; omne eligendi Pontificis jus atque auctoritatem penes Cardinales esse, qui Pontificis tanquam capitis præcipua membra sunt, rationis ejus lumina & operum coadjutores. Eis multa à Pontificibus concessa sunt privilegia, præcipue vero à Paulo II & aliis, semissis omnium reddituum Sedis Apostolicæ, ut ex scriptis sive actis patet: Sed ejus loco, semissis Annatarum de beneficiis, quæ à Consistorio conferuntur, aut imperantur, ipsis assignata est. In honore autem Regibus æquiparantur. Olim, ut curiosi quidam observarunt, non plures erant quinquaginta tribus, at numerus paulatim eo usque excrevit, ut Pius IV uno tempore septuaginta sex viderit.

Pontificum electio.

Collegium hoc Cardinalium principum studiis in factiones olim scissum fuit, eo maxime tempore, quo Carolus V Imperator, & Franciscus I Galliarum Rex capitali odio inter se diffidebant, & non de gloria & imperio, sed de salute dimicare videbantur. Quum enim uterque existimaret, magnam sibi ad victoriam consequendam in Pontificis gratia & favore positum esse momentum: illi vero circa Pontificem assidui sint, ejusque consilia moderentur, & quo velint, flectant: mortuo vero Pontifice, novi eligendi habeant potestatem: uterque omnibus modis eo elaboravit, ut quos rebus suis commodos fore arbitrabantur, eorum obsequia multis officiis sibi devincirent. Postquam vero experientia cognitum est, Cardinales quibuscumque constrictos officiis in Pontifice eligendo suas magis quam aliorum sequi utilitates; (ex quo factum sæpe est, ut Pontifices renunciati sint, quos illi minime omnium volebant) electionem Pontificis non à Cardinalium sibi propenso favore, sed unius Dei vo-

Italia.

luntate expectandam sibi statuerunt, rati, omnem operam & sumptus, qui hanc in rem impenderentur, perire. Hinc Galli primum curam hanc omiserunt: & Rex Catholicus diu ab omni largitione in Cardinales abstinuit; postea vero paucos quosdam certis pensionibus sibi obligavit, numero circiter, cum sibi subditis, ad viginti quinque. Nec Gallis difficile foret ad suas partes quosdam hac ratione adjungere; sed prudentius forsitan faciunt, quod tale nihil præ se ferunt, sed in universum omnibus Cardinalibus favorem suum probare student. Imperator sex aut septem habet sibi obnoxios, quos tamen ille nihil impedit, quo minus libere omnia agant, suoque munere fungantur. Inde fit, ut hodie principales factiones inter ipsos Cardinales vigeant, quamvis magnus Hætruriæ, sive Florentiæ Dux, non ignarus quantum sua intersit, Papam habere cui tuto fidat, aut certe non diffidat, nihil eorum omnium intermittat, quibus se putat id consequi posse: & eum in finem octo vel decem Cardinales habeat confederatos.

Officiales & ministri Pontificis innumeri sunt & multi, & superat illius aula magnificentia omnes Christianorum Principum: & tanta est ejus observantia, ut ne Cardinales quidem, qui dignitate Regibus comparantur, urbe exeant, nisi petita & impetrata licentia. Cardinalium in urbe semper ad minimum quadraginta, si non quinquaginta, sunt: interdum septuaginta, plus minusve, juxta Pontificis arbitrium, & creationem. Archiepiscopi ad hoc plurimi, & Episcoporum magnus numerus. In familia Pontificis:

Auditores Rotæ	XII.
Clerici Camera	VII.
Thesaurarius	I.
Auditor Camera	I.
Regens Cancellariæ	I.
Protonotarii Apostolici	VII.
Subdiaconi	VI.
Acolythi	VIII.
Secretarii Apostolici	VIII.
Corrector Cancellariæ	I.
Summistæ	I.
De Consuetis	I.
Abbreviatores majores	XII.
Abbreviatores minores	VI.
Custos Cancellariæ	I.
Secretarius schedularum	I.
Ostarius Cancellariæ	I.
Scriptores Apostolici	CI.
Cubicularii Apostolici	LX.
Scutiferi vel Dapiferi Apostolici	CXL.
Milites S. Petri	CCCC.
Milites S. Pauli	CC.
Scriptores Brevium	LXXXI.
Procuratores pœnitentiariæ	XXIV.
Scriptores pœnitentiariæ	XXVIII.
Collectores plumbi	CIV.

Y y 2

Cor-